

JORDI PLAY

ració i la comprensió, també, de la ciutadania.

—Quant a la relació amb la ciutadania, què va passar a Berga amb els mossos. N'han tret alguna conclusió?

—En realitat tot ensenya, no? Berga va tenir un element especial i singular, difícil d'explicar de manera abreujada. Fins i tot en el moment en què la Policia autonòmica entrà en el recinte on es van produir els fets és mal rebuda, és insultada, li llençen ampolles... Això que anava en un moment d'emergència!

Hi ha un sector, no pas tota la població de Berga, que s'hauria de replantejar que la Policia està per fer complir les lleis. En una societat democràtica algunes lleis ens poden agradar més o menys, però són les que ens hem posat tots per conuiu. Per tant, si no ens agraden, hem d'intentar organitzar-nos per aconseguir un canvi en els parlaments, per canviar les lleis. El que no es pot fer és negar la feina a aquells que tenen com a funció fer que s'apliquin.

També es va produir una reacció ciutadana —que respecto molt— massiva per l'assassinat d'una persona. I aquesta reacció massiva, entre d'altres coses, va dificultar de manera substancial les diligències policials. Si se superen les 72 hores en una dependència policial, s'han

de deixar en llibertat els detinguts o s'han de passar a disposició judicial. I es va impedir que es posessin a disposició judicial amb normalitat. Finalment se'ls hi va prendre declaració a comissaria. Això tots ho consideràrem anormal, si ens passés a nosaltres o a algun conegut.

En fi, sempre he cregut que hi va haver una part molt important de la ciutadania que va reaccionar moguda pel dolor, per la solidaritat. Però, sempre, en les mobilitzacions hi ha algú que pren el lideratge, i en aquest cas, havien de saber que, lluny d'ajudar a la justícia a condemnar, amb tot rigor, aquestes persones, van estar a punt de ser posades en llibertat, per haver exhaurit el termini de detenció. I, per altra banda, la defensa, en aquests moments, podria argumentar que la declaració no es va fer en condicions d'inexistència de coacció.

Des de llavors, el que hem fet és parlar, parlar molt amb tothom per fer entendre que la funció de la Policia és fer complir les lleis.

Berga és una llarga història, però des del primer dia, la Policia de la Generalitat, es posa a fer la seva feina. Que la Policia considerada "la nostra", la que parla català, la formada durant la democràcia, els aturi i els digui: vostè no porta llums del remolc del tractor i li hem de posar una multa... Això de vegades no es prou ben entès pel món rural.

—CiU l'ha posada al centre de les seves crítiques. L'informe anònim sobre els Mossos, el robatori del test de les proves d'accés a l'Escola de Policia... Té la percepció que volen desgastar-la per ser aquesta una Conselleria amb prou bona imatge dins d'aquest govern?

—No ho sé, ho han anunciat ells en diferents reunions que han fet i després ho han anunciat a la premsa, anem a per Interior. Ho lamento, perquè Interior vol dir la seguretat de tots. En alguns moments he tingut la sensació que era allò del rei Salomó, si no puc tenir la criatura, l'espalllo. Em sap molt greu, però això no ho pot fer l'oposició. El Mossos d'Esquadra, els serveis de seguretat, els bombers, estan molt, però molt per sobre de l'alternància dels partits polítics en el Govern. Per tant, darrere meu, vindrà un altre conseller o consellera, després del meu partit, en vindrà un altre...

Enric Rimbau

La fotografia era molt fàcil de localitzar en la web oficial de la Generalitat Valenciana: apareixien, Manuel Taracón, aleshores president de la Diputació de València i avui ja traspasat, Eduardo Zaplana, en aquell temps president de la Generalitat Valenciana, Arnoldo Alemán, que presidia la República de Nicaragua, Rita Barberà, aleshores —com ara— alcaldessa de València, i José María Álvarez del Manzano, que ocupava l'alcaldia de Madrid. L'escenari era el balcó de l'Ajuntament de València, poc abans d'una de les mascletades de les falles de l'any 1997. La visita d'Alemán, presentat aleshores com l'adalil del liberalisme que dirigiria l'imparable ressorgir econòmic de Nicaragua, culminava una sèrie de contactes que donaren dimensió internacional al Govern de Zaplana. Anys després, al desembre del 2003, Alemán va ser condemnat a vint anys de presó per corrupció després que es considerara provat que havia desviat diners públics a una empresa privada, GENINSA. La fotografia de la seua visita fallera va desaparèixer de la web i l'aventura nicaragüenca de Zaplana va convertir-se en tabú. Lentament el país centreamericà va deixar de rebre ajudes oficials de la Generalitat fins a desaparèixer dels països que en són destinataris, però a Managua queden pendents moltes causes judicials contra els principals contactes d'aquells moments que mantenen viva la investigació sobre el

Els amics nicaragüencs d'Eduardo Zaplana

Mentre Eduardo Zaplana va ser president de la Generalitat, l'ajuda oficial al Govern de Nicaragua, en mans del corrupte Arnoldo Alemán, va ser àmplia i prioritària. Jutjat i condemnat Alemán, el Govern valencià intentà amagar aquell episodi però a Nicaragua continuen pendents molts processos judicials contra els "amics nicaragüencs" de Zaplana.

que allà s'anomena "la connexió valenciana":

La connexió: els germans Mena.

Els primers contactes entre l'administració d'Alemán i el Govern valencià es van establir a través del nicaragüenc nacionalitzat espanyol Armando José Mena, el qual havia estat assessor legal de l'Organización de Seguridad Nacional (OSN) del dictador Anastasio Somoza i que, després de la revolució sandinista, va fugir cap a Espanya. En casar-se amb una valenciana va adquirir la nacionalitat espanyola i va fixar la seua residència a la comarca de l'Horta, vinculat a diversos negocis privats als quals encara s'hi dedica avui. A través de l'aleshores regidor per Unió Valenciana en l'Ajuntament de València, Tarsilo Piles i del també regidor pel Partit Popular Ma-

nuel Tarancón, Armando José va iniciar contactes amb la classe política valenciana que fructificarien poc de temps després quan Tarancón, que havia estat nomenat president de la Diputació de València, li va donar el càrrec d'assessor internacional de projectes.

Armando José esgrimia al seu favor connexions del més alt nivell a Nicaragua. De fet, havia estudiat amb Arnoldo Alemán a la Facultat de Dret i el seu germà, Eduardo Mena, era col·laborador directe del president i també el seu soci en GENINSA. Les institucions valencianes, dirigides aleshores pel PP, volien fer un gir decisiu a la política de cooperació i relacions externes que els anteriors governs socialistes havien començat de manera tímida. Bàsicament, es tractava de derivar les ajudes a països amb governs "afins" i d'incentivar tam-

bé la creació d'organitzacions no governamentals (ONG) de caràcter conservador ja que es considerava que les que funcionaven llavors tenien majoritàriament un perfil esquerrà que les convertia –com a mínim– en incòmodes. Quan a les acaballes del 1997 Alemán es va convertir en president, el PP valencià va considerar que Nicaragua era el país ideal per dur a terme aquest canvi i les principals institucions valencianes es bolcaren en el que –deien– era la seua ajuda.

ONG que naixen com bolets, i desApareixen.

La primera a aportar diners va ser la Diputació de València, dirigida per Tarancón, que va destinar més de la meitat de la partida de cooperació internacional només per a Nicaragua: aquell primer any del 1997, al país centreamericà van arribar més de 160 milions de pessetes. Mentrestant a Nicaragua no passava desapercebuda la presència d'aquests contactes i la revista setmanal *Confidencial* va publicar el desembre del 1997 un ampli reportatge de portada sota el nom de "La conexió valenciana". En l'article apareixien diverses afirmacions ben curioses sobre la festa de les falles, la riquesa de València i la importància dels seus empresaris: "El grupo de "Los Valencianos", explicaron nuestras fuentes, estuvo relegado de la vida política española tras el triunfo del dictador Francisco Franco ya que éstos eran partidarios de la República. Por tanto se dedicaron a la actividad financiera, y se convirtieron entonces en uno de los grupos más poderosos de España, al administrar y manejar los capitales más importantes de Europa. Sin embargo, tras el triunfo de José María Aznar, "Los Valencianos" empezaron a cobrar relevancia en el abanico político de ese país, al ubicarse en las altas esferas del poder." Però també apareixien les figures clau: Tarancón i Armando José Mena, que figurava –i cobrava– com a primer secretari de l'ambaixada de Nicaragua a Espanya, tot i que, com denunciava el setmanari, no ho podia fer de manera legal ja que no era ciutadà nicaragüenc, sinó espanyol. L'aleshores ambaixador, Alonso Chamorro, declarava que la tasca d'Armando José era prioritària ja que tenia importants contactes amb "Los Valencianos". Alonso Chamorro és el fill

de Jaime Chamorro, president del totpoterós grup editorial nicaragüenc La Prensa amb qui tots els governs del país intenten mantenir bones relacions i que poc després iniciaria les denúncies sobre les corrupcions d'Alemán. Els contactes d'aquest indefinit grup de "Los Valencianos", segons les fonts oficials de l'ambaixada esmentades a l'article, eren polítics del PP com Tarancón, Rita Barberà –aleshores presidenta també de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies– i especialment el secretari de Cooperación Espanola, Ferran Villalonga. De fet, la importància màxima

més afavorides entre els anys 1995 i 2000 per aquestes ajudes van ser Pueblos Fraternos, Amerrisque i Espana Plus. Com va denunciar el periodista Jaime Prats en el diari valencià *Levante*,

"Cap dels projectes que portaren els valencians no va funcionar"

EL NUEVO DIARIO

Eduardo Zaplana presentava el president nicaragüenc Arnoldo Alemán com l'adali del liberalisme i l'imparable ressorgir econòmic del seu país. Al desembre del 2003, Alemán va ser condemnat a vint anys de presó per corrupció.

del "grup valencià" la tenia el germà de Ferran, Juan Villalonga, que aleshores presidia Telefónica, una empresa que el govern de Nicaragua volia que optara a la privatització de la seua telefònica nacional ENITEL, opció que mai no es va produir. Tot i que, vist des d'ací, no resulta gens creïble parlar de "Los Valencianos" com un grup real i cohesionat, el fet és que l'estratègia de propaganda d'Armando José funcionà a Nicaragua, i també a València, on ell venia les mil possibilitats de fer negoci que esperaven al seu país d'origen.

Mentrestant, en l'òrbita del PP valencià es van crear diverses ONG que prompte rebrien ajudes de la Diputació i la Generalitat per dur endavant diversos projectes a Nicaragua. Les tres ONG

després d'aquesta etapa en què van rebre uns 137 milions de pessetes, les tres van desaparèixer sense deixar ni rastre i ningú contestava al telèfon de les associacions ni apareixia en les adreces que oficialment les albergaven. Amerrisque va ser fundada pel mateix Armando José Mena i compartia seu amb Espana Plus, mentre que Pueblos Fraternos gaudia dels millors avals: el seu cap era Aurelio Hernández, delegat d'Aguas de València i antic conseller a la Ràdio Televisió Valenciana pel PP, i el seu vicepresident, Jaime Cesáreo Fernández, antic director de la Confederació Empresarial de la Petita i Mitjana Empresa. Entre les institucions que donaren suport –i 280 milions de pessetes– a Pueblos Fraternos figurava l'Agència

Espanola de Cooperación Internacional (AECI) que aleshores dirigia Luis Espinosa, antic president de la patronal valenciana i amic dels fundadors d'aquesta ONG.

La principal funció de Pueblos Fraternos va ser, dins de l'àrea coneguda com a "reforçament institucional", la de formar el gabinet de premsa i protocol d'Armando Alemán, constituït per líders del seu partit, el Partido Liberal Constitucionalista. Per la seua part Amerrisque va rebre ajudes de la Diputació i la Generalitat per al projecte "Biblioteques para Nicaragua", projecte que mai va ser justificat i del qual ningú no ha rebut mai cap notícia. Els grups parlamentaris socialista i d'Esquerra Unida demanaren repetides vegades informació sobre aquestes ajudes, però mai reberen cap resposta. Tant des de la Generalitat com des de la Diputació, bona part dels diners partiren directament des de l'apartat de Presidència, fórmula amb què era possible evitar el control parlamentari.

Un viatge de negocis... amb pocs resultats. El Govern de Zaplana continuà intensificant les relacions amb el gabinet d'Alemán –que aleshores ja havia guanyat uns quants quilos i rebia el malnom d' "El Gordo"– i va organitzar el gener del 1998 un viatge que volia ser, sobretot, de negocis. Però els negocis no arribaren. Les condicions de Nicaragua no eren precisament les més adequades per a aventures empresarials. Malgrat que el vicepresident del Consell, José Joaquín Ripoll, defensava "el fort i continu creixement de Nicaragua, gràcies a Arnoldo Alemán", la realitat és que la precarietat de les estructures bàsiques del país no va generar gaire confiança entre l'empresariat valencià.

En aquell viatge va prendre un gran protagonisme Eduardo Mena, el germà d'Armando José, conegut pel malnom de "la mona Mena" i aleshores president de l'Instituto de Desarrollo Rural (IDR), que havia rebut directament de la Diputació més de tres milions de pessetes; una ajuda no gaire important, però que tampoc no es va justificar mai.

Amb Eduardo Mena, el seguici valencià visità la seua ciutat natal, Nandaime, aleshores governada pel Frente Sandinista, i anteriorment per Alberto Larios, conegut com "Chapa". L'excalcalde Larios recordà per a EL TEMPS el resultat

Una donació pública que acaba en casa d'un amic del PP

El camió que apareix a la fotografia formava part, segons Alberto Larios, exalcalde de la localitat de Nandaime, d'una donació institucional valenciana. Tal com manifesta: "El camió no porta plaques de matrícula -fet que no resulta estrany a Nicaragua- perquè per posar-les caldria legalitzar-lo i aleshores es veuria que era una donació per al municipi. Ara forma part de la flota de vehicles que utilitza el diputat del PLC i soci d'Alemán, Eduardo Mena en una empresa d'obres públiques de la seua propietat".

d'aquell viatge: "Els valencians eren considerats convidats de primera magnitud i, de fet, tingueren totes les comoditats necessàries, però dels projectes que duïen, cap no va funcionar. Parlaren de reflotar una fàbrica de suc que havia tancat a la rodalia del poble, però no van fer res. L'únic que tingué un cert èxit van ser unes màquines que donaven unes boles amb joguets si hi col·locaves una moneda, a la gent d'ací li van fer gràcia, però després d'una primera tramesa ja no se'n van encarregar mai."

Amb el viatge empresarial arribaren també alguns elements d'ajuda humanitària, especialment vehicles públics que a València ja no resultaven operatius, com camions o autobusos. En aquest punt Larios és contundent: "Eduardo Mena, la Mona, tenia una relació preferent amb "Los valencianos" i se'n va quedar part de l'ajuda que havia de ser pública, com un camió (vegeu requadre) i més tard, una emissora de ràdio. De fet, l'emissora de Radio Santa Ana prové d'una dotació de la Diputació de Va-

BASES XXXIV PREMIS OCTUBRE 2005

PREMI D'ASSAIG JOAN FUSTER

Jurats: Xavier Antich, Xavier Bru de Sala, Montserrat Casals, Daniel Giralt-Miracle i Vicent Sanchis.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 6.000 euros.

PREMI DE NARRATIVA ANDRÒMINA

Jurats: Anton M. Espadaler, Joan Garí Montserrat Palau, Ramon Pla i Francesc Sellés.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 12.000 euros.

PREMI DE POESIA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Jurats: David Castillo, Laia Climent, Carles Duarte, Susanna Rafart i Isona Passola.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

PREMI DE TEATRE

Jurats: Carles Alfaro, Manuel Molins i Rodolf Sirera.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

MÉS INFORMACIÓ

edicions **3i4** València

Pérez Bayer, 11 · 46002 València
tel. 963 516 492 · Fax 963 529 872
e-mail: tresiquatre@tresiquatre.com
www.tresiquatre.com

XXXIV PREMIS OCTUBRE 2005

Nicaragua ja no és important

Nicaragua ja no és un país preferent en l'ajuda internacional de les institucions valencianes i, de fet, en la convocatòria de la Generalitat d'enguany les ajudes per a projectes en el país centreamericà són mínimes.

La "caiguda en desgràcia" de Nicaragua ha provocat que alguns dels projectes que reberen ajudes institucionals hagen quedat sense concloure. En la convocatòria de l'any 2001, la Generalitat va concedir 259.745 euros per a ajudar a construir un centre per a dones, anomenat Casa de la Mujer Chontalena –de Chontales–. Dins de l'estratègia de promoure ONG de tarannà conservador, els beneficiaris van ser la Federación Española de Religiosos de la Enseñanza, que fins aleshores no s'havien dedicat a la cooperació internacional. Els diners es van gastar en la primera fase, la construcció dels fonaments i les primeres estructures, però les peticions per a les següents fases van ser denegades.

La Casa de la Mujer Chontalena es degrada sense haver estat mai ni acabada ni utilitzada.

lència per al poble realitzada l'any 2000, que ell requisà per a benefici personal; jo mateix l'he denunciat per això. Però no és la primera vegada, també aparegué al seu nom una camioneta donada a la ciutat pel Govern del Japó”.

Eduardo Mena, un amic del PP amb moltes denúncies. Les acusacions contra Eduardo Mena fetes per Larios no són les primeres que rep aquest personatge, actualment diputat a l'Assemblea Nacional de Nicaragua pel PLC d'Arnoldo Alemán. De fet, arran de la investigació sobre les corrupteles d'Alemán s'iniciaren diversos expedients que l'inculparen de ple.

Luis Antonio Montengro és un dels responsables de la Contraloría General de la República de Nicaragua, un òrgan semblant a la Sindicatura de Comptes que té l'obligació de realitzar investigacions i auditories en els estaments públics, especialment quan sospita de frauds. De les conclusions dels seus treballs se'n deriva la possible responsabilitat penal i administrativa de les persones investigades, que després hauran de ser jutjades per un tribunal judicial. Eduardo Mena és un vell conegut de la Contraloría. Segons comenta Montenegro: “Té un expedient amplíssim, especialment de l'època en què va ser responsable de l'IDR; respecte a la donació de 19.450

Mena, el cicerone de “Los Valencianos”, ha pogut esquivar les responsabilitats judicials fins ara

dòlars que va fer la Diputació de València a l'Institut, nosaltres no hem trobat cap document al respecte en la investigació que vam fer, de manera que no hi ha justificació i no sabem on pot haver anat a parar, però per a Mena això és *peccata minuta*, les apropiacions indegudes de diners i vehicles que considerem provades són molt més importants.”

En efecte, el 30 de setembre de l'any 2002, la Contraloría va fer públic un ampli informe en què s'investigaven els responsables de l'IDR entre el 1997 i el 2001. Les resolucions, que impliquen directament Mena, aleshores president del consell directiu de l'Institut, són diverses. Es presumeix la seua responsabilitat legal en la desviació de 355.000 dòlars del pressupost de l'IDR per cobrar-se tasques d'assessoria, representació, etc., que mai no va realitzar; 579.000 dòlars més per a un vehicle d'ús personal, a més d'haver rebut diverses quantitats sense cap justificació,

una de 72.000 dòlars, una altra de 5.700, una altra de 3.370, una més de 2.279, i altres de 34.080, de 10.700 i d'11.600. La quantitat total que, segons aquest informe, anà a parar a la butxaca de Mena és lleugerament superior al milió de dòlars –833.000 euros. En el mateix informe, al qual ha tingut accés EL TEMPS, també figura Arnoldo Alemán com a responsable penal de delictes semblants, i ambdós, Alemán i Mena, com a responsables administratius, juntament amb alts càrrecs de l'IDR.

Malgrat la contundència de l'informe de la Contraloría, que l'any 2000 emeté un altre en què considerava provat que Mena havia desviat diners d'ENITEL, el cicerone de “Los Valencianos” ha pogut esquivar fins ara les responsabilitats judicials. Mena és diputat a l'Assemblea Nacional i ha demanat un recurs d'empara que ha estat admès i que fins ara ha paralitzat les accions legals.

Un trist balanç. Els diaris de Managua, especialment *El Nuevo Diario*, també es van preguntar pels diners i les ajudes de “Los Valencianos”, i es van fer ressò de les demandes de transparència i informació que el PSOE i EU feien en va al Parlament valencià.

Mentre Manuel Tarancón va viure, defensà públicament les ajudes al Govern d'Alemán i va manifestar la seua convicció en la innocència del nicaragüenc al temps que Eduardo Zaplana el saludava afectuosament en les reunions de la internacional liberal. Quan Alemán va ser declarat culpable, Nicaragua va desaparèixer lentament de l'àmbit de la col·laboració internacional valenciana. Els resultats de la “miraculosa política econòmica” que, segons el PP, havia dut a terme Alemán es van fer prompte públics: l'atur colpejava la meitat de la població activa i els índexs de pobresa feien parlar els organismes internacionals, com l'ONU, d'un país en situació de “misèria extrema” que afecta el 73% de la població. Per a diaris com *The Guardian*, Alemán havia estat el president que més diners havia furtat en la història de Nicaragua, molts més que el mateix Somoza.

Així són, Alemán i els Mena, els amics nicaragüencs del president Zaplana.

Jordi Sebastià
Managua